

MORG (42) sb m

mórg *GrzepGeom* (11), morg *SarnStat* (2) (*Cn o jasne*); morg-.

sg N mórg (7). ◇ G morga (3), morgu (2); -a *ZapKościę*; -u *SarnStat*; -a : -u *GrzepGeom* (2:1).

◇ A mórg (9). ◇ I morgi(e)m (1). ◇ L morgu (3). ◇ pl G morgów (10); -ów (9), -ow (1) *Mącz*. ◇ A morgi (5). ◇ L morg(a)ch (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) i XVIII – XIX w.

Jednostka miary powierzchni – około 5600 m² (różnięca się nieco w różnych regionach i czasach); pole tej wielkości; iugerum Mącz, Calep, Cn; modus agri Cn (42) : yakom Ia thi morgy kvpil naviecznoscz ZapWar 1543 nr 2505; Mącz 47d; Mórg/ ięft Plęc trzy Sznury Miernickie máiac ná dłuęą/ á ná fzeręą Sznur ieden. Miernicy mówia/ iż Mórg ięft ná trzy Węęylká. GrzepGeom I4v; Mórg tedy ma trzydzieści Prętoę. A Włóká zásię ma trzydzieści Morgów: ták iż we trzech polách po dzieięści Morgów będzie Włóká. GrzepGeom I4v; W Polfcze Prętoę/ á w Mázowfczú Mórg. GrzepGeom K4, I4v [3 r.], K [6 r.], Kv [3 r.]; ZapKościę 1583/40; á kędy potrzebá morgi iákie wymiěřać ktorýkolwiek części/ tedy nie ma brác więcý iedno po fzelęęu wedle ftárego zwyczáiu SarnStat 1177, 475, 1177 [3 r.]; Ludzkie pláce ścieńiáiac fwoie rozfzerzáią: Sztucznie fznurem y prętem morgi pomierzáią KlonWor 4.

morg czego (5): *mayą wymyerzycz do ty karczmy wętryz pola roly po morgu ogroda Morgk ląky Mork ZapKościę 1587/69v, 1584/47v, 1587/69v [2 r.]; Iugerum – Staie albo morg roli, w dłuę maiáci dwiefczie y fzterdziefczi ftop a wferz połowice tak wielie. Calep 569a.*

W połączeniu szeregowym (3): *kupil od niego dom ze wszitkimi grunthowemi przypadki MOrgiem Kawliem, ląkami etc. ZapKościę 1581/21, 1588/78 [2 r.].*

Zestawienia: »morg mazowiecki« [szyk 1:1] (2): Iugerum tedy Rzymfkie/ vczyni Puł morgá Mázowieckiego/ y oóm Pólek. GrzepGeom N2, N2.

»poł morga« (1): *zyewfzytką sprawyedliwofczą ktora kolwyek stara dawna ku themu domu zalefzala y bela tho yeft pol Morga y kawyel y ogrot etc Iako za 80 m. ZapKościę 1584/49v.*

»morg rzymski« = iugerum Romanum Cn; około 2500 m² (2): DE IVGero ROMano. O Morgu Rzymfkim. W Lácińfkich Księgách/ które zá dawnych czáfów/ pífáli Rzymiáne/ bywa wzminká częfto Morgu Rzymfkiego/ który po lácinnie IVGERVM zową GrzepGeom N.

Szereg: »morg albo prętoę« (1): *Tákowych pláców w Mórg álbo w Prętoę/ iáko tu mówi/ niech będzie fześć GrzepGeom M2v.*

Synonimy: jutrzyna, prętoę, staję.

Cf POLMORG